

Hevur tú ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tør at fingið viðgjordan í hesum teiginum,

Spyr Sosialin

Skriva til: Sosialurin, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr Sosialin«.

Eyðun Joensen, sál-arfroðingur

Marjun Sigurdsdóttir, sosialráðgevi

Marnir Simonsen, lækni

Fríða Patursson, lög-frøðingur

Góðtekur Almannastovan ikki krímsjúkur

— sum grundgeving fyri at fáa sjúkradagpening

Eg eri einlig mamma við fimm ára gomlum barni. Eg havi timalent arbeiði aðru hvørja viku. Barn mitt fekk krímsjúku, júst sum eg skuldi fara til arbeiðis eftir friviku. Tað fekk pennisilin og lækkin noktaði mær at koyra barnið á ansingarstovn, tí tað hevði yvir 39 hitastig í feperi.

Ikki eru ráðini hjá mær at missa heila vikuløn, og eg setti meg tí í samband við Almannastovuna at vita, um eg kundi fáa endurgjald fyri mista arbeiðsløn.

Fyrsta fólkíð eg tosaði við á Almannastovuni segði, at nýggj skipan var sett í verk, sum helst gav mær fult endurgjald. Hon bað meg venda mær til annan viðgerðara á stovnum, sum hevði við slíkt at gera. Hesin persónur segði, at eg skuldi ringja til heimahjálpin, sum kundi koma at ansa barn-

inum, meðan eg var til arbeiðis. Tó skuldi eg gjalda tað sjálvi. Hetta helt eg vera burturvið, tí heimahjálparar fáa meira í timaløn enn eg, og tí fór tað at kosta mær enn meira at fara til arbeiðis.

Eg fekk sendandi eitt spurnarblað frá Almannastovuni, sum eg skuldi fylla út fyri at fáa stuðul. Har skuldi eg upplýsa um alt liv mitt, — ja, tað er ikki ov nógv sagt, at varð latin út inn á holdið! Um nær eg var skild, hvi og hvør hevði skyldina um peningaviðurskipti míni í ár og farna árið o.s.fr.

Síðan skuldi eg senda læknaváttan og seinasta lønarseðilin frá arbeiðsgevaranum, sum prógv fyri, at eg hevði stuðul uppibornan.

Nakrar dagar seinni ringdi Almannastovan og segði, at læknaváttanin segði, at tað var eg sum var sjúk. So fekk eg tað

rættað. Tá triggjar vikur vóru farnar, ringdi Almannastovan aftur. Nú var lønarseðilin frá arbeiðsgevaranum ikki komin teimum í hendi. So fekk eg tað í rættlag.

Nú mánaðin nærur er farin, ringja tey aftur á Almannastovuni og biða meg senda yvirliit yvir inntøkur og útreiðslur fyri apríl mánaða.

Hvi so nógv roks spurdi eg, men fekk svarið, at tað ikki var vanligt at betala sjúkradagpening fyri vanlig krímsjúku.

Í dag havi eg givið skarvin yvir, tí nú ringdu tey aftur og báðu um upplýsingar um allar útreiðslur hjá mær í farna ári. Um húsaleigu, ljós, hita, tryggingar, húsarhaldsútreiðslur og aðrar persónligar upplýsingar.

Eg segði sum var, at nú orkaði eg ikki meira. Tá sigur viðgerðarin: »Tú átti at fingið mammu-

hjálp«. Eg spurdi hvat tað var, tí hetta hevði eg ikki hoyrt um áður. Jú, tá hevði eg fingið ókeypis hjálp til barnið, meðan eg var til arbeiðis.

Hvi hevði eg ikki fingið hetta at vita. Viðgerðarin segði eisini, at tað hevði verið óðrvisi, um barnið var innlagt á sjúkrahúsi, tí so hevði eg fingið peningastuðul beinanvegin. Tá helt eg tað verða ovboðið. Um barnið varð innlagt, so vóru fólk har, sum ansaðu tí, og eg kundi ótarnað farið til arbeiðis. Tá nýttist mær ikki peningaligan stuðul.

Hvi ger Almannastovan so nógv burturúr at góðtaka eina einliga mammu, sum bert í eina viku hevur hjálp fyri neyðini.

Eg hugsi ikki, at eg hevði gjørt mær allar hesar áheitanir í rovdini at fáa eina vikuløn, um tað ikki var av týðningi fyri meg. Eg havi ikki ráð at missa eina vikuløn. Tað í sær sjálvum átti at verið prógv fyri, at eg havi brúk fyri pengunum.

Tí vil eg fegin vita, hvønn Almannastovan stuðlar, um ikki eg havi lúkað tey krøv, sum setast fyri at fáa hjálp.

F.F.

Tað er ótrúligt, at ein so einfaldur spurningur, sum tygara, kanngerast so fløktur.

Spurningurin er, ber til at fáa endurgjald fyri mista løn, í samband við at barnið hjá einum timaløntum fær krímsjúku.

Óg svarið kundi einfalt verið, nei, ein timalønt fær ikki endurgjald fyri mista inntøku í samband við at barnið hevur krímsjúku, men tað ber til at fáa eina hjálp í heimið, meðan barnið er sjúkt.

Av tí at eg meti, at spurningurin hevur almennan áhuga og av tí, at helst fleiri fólk kenna viðurskiptini eins flekjalag og tygum, skal eg royna at greina út ein part av øllum misskiljingum, og hvi teir eru ikkomnir.

Ein høvuðsmisskiljingin stendst av, at eingin hevur gjørt tygum greitt, at tað eru tvey ymisk lógumráði, talan er um, og at hesi bæði lógumráðini hava heilt ymiskar forreytir. Talan er um galdandi lóg um dagpening undir sjúku og barnsburði og um lógina um almanna forsorg.

Lóg um dagpening undir sjúku og barnsburði:

Sambært hesa lóg kunnu lønmóttakarar og tey, ið hava teknað sjálvbodna trygging, fáa endurgjald fyri mista inntøku í samband við, at tey sjálvi gerast sjúk ella skulu eiga barn.

Tað ber ikki til at veita dagpening, tá ið talan er um barnið hjá lønmóttakaranum, ið er sjúkt. Tygum kunnu sostatt ikki fáa dagpening í hesum forinum eftir galdandi lóg.

Høvuðssjónarmiðið aftanfyrir dagpeningaskipanina er, at tað er endurgjald fyri mista inntøku og verður veitt uttan mun til ognir, t.d. innistandandi pening, og uttan mun til aðrar inntøkur, t.d. hjá hjúnarfelaga og eisini uttan mun til útreiðslurnar.

Lóg um almenna forsorg:

Henda lóg er uppbygd eftir einum heilt øðrum sjónarmiði enn dagpeningalógin. Høvuðssjónarmiðið er at veita teimum fólki, ið eru komin í trongstöðu, hjálp.

Hjálpin verður veitt eftir meting av bæði útreiðslum, inntøkum, ognum og dentur verður eisini lagdur á, hvi trongstøðan er komin í. Er orsøkin til trongstøðuna sjúka, skal hon váttast av lækna. Ein fylgja av, at hjálp eftir lógini er bygd á trongstøðumeting, at útreiðslurnar skulu dokumenterast, og av somu orsøk er tað, at Almannastovan hevur sett tygum so nógvur spurningar.

Sama lóg gevur eisini heimild til at veita mammulán ella heimahjálp og eisini til at veita stuðul til foreldur, í ávísa tíð, ið noyðast at gevast við at arbeiða í samband við, at barn teirra hevur fingið varandi brek ella noyðist av landinum til

viðgerð.

Aftur til tygara støðu. Tygum kunnu ikki koma undir dagpeningaskipanina, av tí at tað er barnið, og ikki tygum, ið er sjúkt. Tað hevur einki samband við sjúkradagpening.

Tygum kunna heldur ikki koma undir regluna um veiting til foreldur, ið hava barn við varandi breki ella við barni, ið noyðist av landinum til viðgerðar.

Tygum kundu havt fingið heimahjálp/mammulán. Gjaldið fyri heimahjálpin verður roknað eftir, hvussu nógv tygum hava í landsskatti. Gjaldið kann vera 0 kr., men er fyri flest øll einastaðni millum kr. 6,— og kr. 43,— um tíman. Eftir mini meting skuldu tygum havt tikið imóti tilboðnum um mammulán, og tá ið so rokningin kom, kundu tygum havt tikið málið upp við Almannastovuna, um hvussu rokningin skuldi gjaldast.

Tygum kunnu møguliga fáa peningaligan stuðul ígjøgnum Almannastovuna.

Vit kunnu taka eitt dømi.

Høvdu tygum onga inntøku og søktu um hjálp, so hevði grundarlagið fyri útrokningini verið:

Fas:tar útreiðslur + kostpening (upphaldspening)

+ barnapening = i mesta lagi dagpeningaupphæddin.

Hava tygum nakað av inntøku, sær útrokningin soleiðis út:

Fastar útreiðslur + kostpening + barnapening + inntøkur = munurin millum i mesta lagi dagpeningaupphæddina og inntøkuna.

Marjun

Psykologisk ráðgevingar- og viðgerðarstova

Ráðgeving og viðgerð viðv. persónlig- og uppalargarligum- og hjúnarbands-trupulleikum.

Samtalu- og kropsterapi.

Hittist eftir avtalu á tlf. 16251.

Tlf. tíð mánadag og fríggjadag

kl. 12,30—14,00.

Jegvan Bæk,
psykologur